

DET KONGELIGE
KULTURDEPARTEMENT

Opplysningsvesenets fond
Postboks 535 Sentrum
0105 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

16/2142-

09.02.2016

Opplysningsvesenets fond - tildelingsbrev 2016

Tildelingsbrevet supplerer de generelle retningslinjene som gjelder for forvaltningen av Opplysningsvesenets fond. Foruten Grunnloven § 116 viser vi til lov 7. juni 1996 nr. 33 Om Opplysningsvesenets fond, vedtekter fastsatt ved kgl. res. 15. desember 2000 og hovedinstruksen for forvaltningen av fondet.

Tildelingsbrevet er disponert i fire deler:

- Del I Opplysningsvesenets fond
- Del II Forvaltningsorganet for fondet
- Del III Fellesføringer og rapporteringskrav
- Del IV Årsregnskap og årsrapport

DEL I OPPLYSNINGSVESENETS FOND

1. Fondets formål og styrets ansvar

Fondets verdier og avkastning skal komme Den norske kirke til gode. Dette er fondets formål og skal være retningsgivende for alle strategiske og forretningsmessige vurderinger som styret gjør ved forvaltningen. Det er også et mål at de kirke- og kulturhistoriske verdiene som mange av fondets eiendommer representerer, skal bevares for fremtiden.

Vi minner om hovedinstruksen § 2-1 der det heter:

”Styret skal påse at det foreligger en enhetlig og gjennomgående styringsstruktur som sikrer at fondets formål og de forutsetninger som ellers gjelder for fondets forvaltning, blir ivaretatt for alle deler av fondets virksomhet. Styringsstrukturen skal bl.a. innrettes slik at den sikrer en tilfredsstillende internkontroll, en helhetlig og systematisk risikostyring og tilfredsstillende styring og kontroll med virksomheten, inklusive datterselskaper, felleskontrollerte og tilknyttede selskaper.”

Vi minner dessuten om styrets generelle informasjons- og foreleggelsesplikt etter hovedinstruksen § 2-3, jf. også vedtektene § 3 der det heter:

”Styret plikter å varsle departementet om forhold som anses av ekstraordinær karakter (f. eks. ekstraordinære tap, større rettstvister og lignende) og saker av prinsipiell og overordnet betydning.”

Langsiktige mål

Fondets ytelser til Den norske kirke var i 2014 på om lag 126 mill. kroner og 134 mill. kroner i 2015. Det er et mål at fondets ytelser til Den norske kirke skal økes i årene framover.

Fondets frie egenkapital, plassert i disposisjonsfondet, var på 122 mill. kroner ved inngangen til 2015. Disposisjonsfondet disponeres av departementet og er i første rekke en reserve for å møte år med lavere avkastning eller høyere utgifter enn budsjettet. Departementet ser det som et mål på sikt å øke den frie egenkapitalen.

Om de nevnte målene kan oppfylles, beror bl.a. på den årlige direkteavkastningen sammenholdt med de årlige forvaltningskostnadene og driftsutgiftene til fondets eiendommer. Det ligger til styret å foreta de nødvendige avveiningene innenfor rammen av lovgivningen og instruksverket.

Fondets pålagte ytelser til Den norske kirke i 2016

Departementet har for 2016 fastsatt følgende krav om økonomiske ytelser fra fondet til Den norske kirke, utover driften og vedlikeholdet av fondets presteboliger:

- finansielt tilskudd på 25,5 mill. kroner til felleskirkelige tiltak
- finansielt tilskudd til kommunale presteboliger etter regler gitt ved kgl. res. 1. juni 2007, jf. kirkeloven § 33
- finansielt tilskudd på 15,3 mill. kroner til ikt-tjenester i kirken
- subsidierte lån til kirkelige formål, jf. hovedinstruksen § 3-2

Med bakgrunn i fondets formål, ser departementet ytelsene til Den norske kirke som en del av fondets ordinære utgifter.

2. Prop. 1 S (2015–2016) og Innst. 12 S (2015–2016)

I Prop. 1 S (2015–2016) *Kulturdepartementet* er det gitt en kort presentasjon av fondets økonomiske utvikling og resultat i 2014, jf. omtalen av Opplysningsvesenets fond under kategori 08.40 *Den norske kirke og andre tros- og livssynssamfunn*, side 163 flg, hvor departementet bl.a. har orientert om sentrale utfordringer og prioriteringer. Spørsmålet om dagens forvaltning av fondet er organisert på den mest hensiktsmessige måten, er også nevnt der. Departementet arbeider med saken, jf. orientering i styringssamtalen 16. desember 2015.

I Innst. 12 S (2015–2016) hadde kirke-, utdannings- og forskningskomiteen ingen merknader vedrørende Opplysningsvesenets fond.

3. Mål og avkastningskrav

I hovedinstruksen for fondet, sist revidert 23. mars 2012 og 13. mai 2013, er det fastsatt mål og utfyllende bestemmelser om eiendomsforvaltningen og finansforvaltningen.

Hovedinstruksens mål og bestemmelser gjentas ikke her, men vi viser til instruksen, jf. § 3-1 Eiendomsforvaltningen og § 3-2 Finansforvaltningen. Vi viser ellers til følgende:

Eiendomsforvaltningen, unntatt kommersielle forretningsområder

Ikke alle forretningsområdene innen eiendomsforvaltningen er kommersielle. Oppnådde resultater innen presteboligforvaltningen, kulturminneforvaltningen og deler av landbruksforvaltningen kan ikke utelukkende måles ved økonomiske resultatindikatorer. Slike forretningsområder må resultatvurderes etter flere kriterier enn økonomiske nøkkeltall, så som kvalitetskriterier, bruker- eller kundetilfredshet, miljøstandarder m.m.

Fondet skal definere og konkretisere de målene og resultatindikatorerne som best kan belyse resultatene som er oppnådd innen de ulike forretningsområdene. Fondet skal i denne forbindelse ha foretatt en hensiktsmessig inndeling i forretningsområder og en hensiktsmessig operasjonalisering av mål, jf. hovedinstruksen § 2-3. Oppnådde resultater skal inngå i årsrapporteringen til departementet.

Finansforvaltningen og andre kommersielle forretningsområder

For kommersielle forretningsområder som omfattes av § 3-4 i hovedinstruksen, fastsatte departementet i 2013 et overgripende avkastningsmål på tre prosentpoeng over risikofri rente (NIBOR + 3 pst.). Dette målet står fast inntil videre, men prinsippene for avkastningsmålet kan eventuelt bli vurdert på nytt i lys av utviklingen i rentenivået og fondets porteføljesammensetning. Den samlede risikoen for de kommersielle områdene skal uansett ikke overstige et moderat risikonivå. Hvilke forretningsområder som skal regnes inn under § 3-4 og hvilke avkastningskrav som skal gjelde for de enkelte forretningsområdene, bestemmes av styret. Avkastningskrav og oppnådde resultater innen forretningsområdene skal inngå i årsrapporteringen til departementet.

Innsatsen innen eiendomsutvikling og småkraft, eiendomssalg og alternativ utnyttelse av arealer må til enhver tid vurderes i lys av fondets økonomiske situasjon, fondets risikobærende evne og hvilket avkastningspotensial en aktiv eiendomsutvikling kan gi på kort og lengre sikt. Ikke minst fondets satsing innen eiendomsutvikling og småkraft, som krever betydelige investeringer, skal være underlagt nøye analyser av bl.a. lønnsomhet og risiko, jf. hovedinstruksen § 3-4, jf. også § 2-4.

4. Risiko- og balansestyring

Et særskilt prosjekt med mandat å legge grunnlaget for en mer helhetlig risiko- og balansestyring av fondets midler, herunder allokering av risikokapital på forretningsområdene, ble iverksatt i 2014. Fondet har tidligere opplyst at det pågår et arbeid med ny vurdering av fondets eiendomsverdier, med bakgrunn i blant annet regnskapslovens krav.

Med bakgrunn i hovedinstruksen § 2-3 ba departementet i tildelingsbrevet for 2014 om å få oversendt inndelingen av fondets forretningsområder og hvilke avkastningskrav som er stilt for de kommersielle forretningsområdene som hører inn under hovedinstruksen § 3-4. Fondet har tidligere opplyst at det har tatt lenger tid enn forventet å fastsette avkastningskravene. Vi antar at arbeidet nå er ferdigstilt og ber om at opplysningene sendes departementet.

Fra tidligere har departementet pekt på behovet for et helhetlig system for risikostyring. Vi legger til grunn at det alt vesentlige av fondets aktiviteter nå er omfattet av et helhetlig system for risikostyring.

5. Internkontroll

Vi viser til omtalen nedenfor om Riksrevisjonens merknader vedrørende Opplysningsvesenets fond i Dok. 1 (2015–2016) *Kulturdepartementet*. For øvrig vises til orientering gitt i fondets brev til departementet 12. mai 2015 og i styringssamtalen 16. desember 2016, jf. referat sendt ut 9. februar 2016.

6. Prestebolig- og prestegårdsforvaltningen

Presteboligene og prestenes tjenestebolig- og bopliktordning

Fra fondets opprinnelse har fondet hatt som hovedoppgave å holde bolig for prester. Boplikten for prester opphørte 1. september 2015 og som følge av det er omfanget av fondets ansvar endret. Vi viser til Rundskriv V-10B/2015 datert 29. juni 2015 fra Kulturdepartementet, om ny tjenesteboligordning for prester i rekrutteringssvake områder.

Departementet går ut fra at Ovf legger til rette for god kommunikasjon og tett samarbeid med bispedømmene om praktiseringen av tjenesteboligordningen i rekrutteringssvake områder. Vi ber om å bli kontaktet dersom det oppstår spørsmål av prinsipiell eller generell karakter.

Det er et mål at presteboliger med særlig kulturhistorisk verdi skal beholdes og fortrinnsvis benyttes som prestebolig. Ettter det vi forstår er en fortegnelse over hvilke boliger som inngår i denne kategorien, under utarbeidelse. Vi ber om å bli holdt orientert om arbeidet med denne saken.

Prestegårdene

Proessen med salg av prestegårder (forpaktningsbruk) ble avsluttet for en tid tilbake. Utvalgte forpaktningsbruk ble av departementet besluttet beholdt i fondets eie, bl.a. med bakgrunn i de kirke- og kulturhistoriske verdiene som prestegårdene representerer. Dersom fondet mener det er oppstått forhold som gjør det aktuelt å selge noen av de gjenværende prestegårdene, ber vi om å bli underrettet.

7. Kommunikasjon og omdømme

Fondet har eiendommer fordelt på de fleste av landets kommuner og i alle fylker. Fondet eller fondets tjenesteleverandører er i hyppig kontakt med mange av fondets interessenter, enten dette er kirkelige instanser, kommuner, forpaktere, tomtefestere, prester eller andre.

Fondet skal legge vekt på god kommunikasjon med kirkelige og offentlige instanser, privatpersoner og virksomheter som er berørt av fondets virksomhet. Kunnskapsformidling til kirken og offentligheten om fondets formål, lovgrunnlag og rammebetingelser skal inngå i kommunikasjons- og omdømmearbeid.

8. Felles ikt-tjenester i kirken, IKT-sikkerhet og interimrevisjon

Kirkerådet, bispedømmerådene og Nidaros domkirkes restaureringsarbeider har fra 2014 fått levert ikt-tjenester fra Kirkepartner IKT AS. Departementet går ut fra at fondet gjennom sin eierposisjon i Kirkepartner IKT AS påser at ikt-styringen og -sikkerheten er tilfredsstillende.

Departementet ser det som viktig at felles ikt-løsninger tas i bruk i stadig flere av kirkens organisasjonssenheter. Vi ber fondet bidra til dette innenfor de rammer og retningslinjer som gjelder for fondets forvaltning.

IKT-sikkerhet og internkontroll

Departementet har mottatt kopi av Riksrevisjonens brev 18. januar og 21. januar 2016 til Ovf. Vi ber om at Ovfs svar til Riksrevisjonen sendes i kopi til departementet.

9. Riksrevisjonens merknader til 2014-regnskapet. Internkontroll og dokumentasjon

I Riksrevisjonens Dokument 1 (2015–2016) for regnskapsåret 2014 står det følgende om Opplysningsvesenets fond:

"Riksrevisjonen har i en årrekke påpekt at Opplysningsvesenets fond (OVF) har hatt svakheter i internkontrollen på ulike forretningsområder, jf. Dokument 1 for budsjettårene 2009, 2010, 2011, 2012 og 2013. Disse har omhandlet helhetlig risikostyring, finansforvaltning, kontroll og styring av datterselskaper, anskaffelser og transaksjoner mellom OVF og datterselskaper. Riksrevisjonen har merket seg at departementet i sitt svar til Dokument 1 for budsjettåret 2013 uttalte at det hadde blitt iverksatt tiltak, og at flere var under iverksetting. Statsråden uttalte at departementet skulle følge opp Riksrevisjonens anbefalinger nøye i den løpende styringsdialogen.

Revisjonen for 2014 viser at det fortsatt er svakheter ved internkontrollen. Svakheterne gjelder spesielt attestasjons- og godkjenningsrutinene i økonomi- og regnskapssystemene. OVF erkjenner svakheterne og har i 2015 satt i verk tiltak for å forbedre internkontrollen. Departementet har gjennom styringsdialogen i 2014 og tildelingsbrevet for 2015 bedt OVF om å redegjøre for tiltak som er gjort for å sikre forsvarlig internkontroll, samt redegjøre for styrets vurdering av kvaliteten på internkontrollen innen alle av fondets virksomhetsområder."

Departementet vil understreke styrets ansvar for at fondet har en forsvarlig internkontroll. Det er ikke tilstrekkelig at det foreligger gode skriftlige rutiner og retningslinjer for internkontrollen, disse skal praktiseres og praksis skal dokumenteres. For øvrig vises til pkt. 5 over om fondets oppfølging av internkontrollen og pkt. 8 om IKT-sikkerhet og interimrevisjon.

DEL II FORVALTNINGSORGANET FOR FONDET

10. Forvaltningsorganets budsjett 2016

I henhold til vedtektene § 3 er det styret som bestemmer forvaltningsorganets driftsbudsjett med bakgrunn i den budsjettrammen som departementet har fastsatt.

Forutsetningene for forvaltningsorganets budsjettramme

Fondets styre har for 2016 foreslått en netto budsjettramme på 81,5 mill. kroner for forvaltningsorganet. Til sammenlikning ble rammen satt til 75,9 mill. kroner for 2015, jf. departementets tildelingsbrev 28. januar 2015. Det er opplyst at økningen i 2016 for en stor del er helårseffekten av lønn til nyansatte (insourcing) i 2015 og to nye stillinger i 2016.

Ved departementets fastsettelse av utgiftsrammen i 2014, som baserte seg på at fondet gjennomførte den planlagte omstillingen, forutsatte departementet at fondets forvaltningskostnader senest i 2017 skulle være på omtrent samme nivå eller lavere enn før omstillingen tok til i 2014. Fondets beregninger, presentert for departementet i styringssamtalen i desember 2015, viser en forventet gevinst i 2016 på 7 mill. kroner og i 2017 på 10 mill. kroner målt i forhold til omfanget av tjenestekjøp i 2013 (inflasjonsjustert). Departementet forutsetter at disse nivåene opprettholdes som et minimum.

Forvaltningsorganets budsjettramme for 2016

Ved fastsettelsen av Ovf's budsjett for 2016 har styret lagt til grunn at forvaltningsorganets budsjettramme blir som foreslått (81,5 mill. kroner). Resultatet for fondet i 2015 er ikke endelig klart, men i henhold til prognose vil årsresultatet utgjøre 140 mill. kroner og disposisjonsfondet bli redusert med 42 mill. kroner (til 79,8 mill. kroner).

Etter det som er opplyst, har vi ikke innvendinger til at forvaltningsorganets netto budsjettramme settes til 81,5 mill. kroner for 2016. Vi ber om at fondet 1. juni 2016 redegjør for om de prognosene som nå foreligger om kostnadsbesparelser i 2016 og 2017 ved insourcing av tjenester, fortsatt gjelder.

Ved en realistisk budsjettering av fondets inntekter og utgifter i 2016, forstår vi det slik at styret i 2016 bør gis adgang til å bruke av disposisjonsfondet, men med et betydelig lavere beløp enn i 2015. Styret har etter dette budsjettert med bruk av disposisjonsfondet med 10 mill. kroner i 2016.

Etter det som foreligger, samtykker departementet i at disposisjonsfondet i 2016 kan benyttes med inntil 10 mill. kroner. Departementet har i denne sammenheng merket seg at fondet ved inngangen til året har en kursreserve på rundt 160 mill. kroner, som forventes redusert i første halvdel av 2016. Vi ber om at fondet per 1. juni 2016 presenterer en oppdatert årsprognose for fondets inntekter, utgifter og årsresultat.

Den norske kirkes landsfond

Vi minner om at forvaltningsorganet er pålagt å forvalte Landsfondets kapital, forestå utbetalinger og utarbeide årsregnskap. Årsmeldingen for Landsfondet utarbeides av Landsfondets styre, mens departementet fastsetter regnskapet for Landsfondet og oversender dette til Riksrevisjonen. Frist for regnskapsavleggelse er rundt 15. februar påfølgende år.

Vi minner om at departementet i saken om utskillingen av Den norske kirke fra staten har lagt opp til at Landsfondet avvikles ved utskillingen og at kapitalen samtidig overføres til Den norske kirke.

DEL III RAPPORTERINGSKRAV OG FELLESFØRING

For 2016 gjelder følgende særlige rapporteringskrav og fellesføring for statlige virksomheter:

11. Mislighetsrisiko

Virksomheten skal jevnlig foreta en vurdering av mislighetsrisiko. Vurderingen skal dokumenteres. Etske standarder knyttet til habilitet, bierverv og mottak av gaver og andre fordeler, skal være implementert i interne retningslinjer eller rutinebeskrivelser, og det må kontinuerlig arbeides med holdningsarbeid for etisk bevisstgjøring.

12. Samfunnssikkerhet og beredskap

Departementet legger til grunn at det arbeides systematisk og målrettet med samfunnssikkerhet og beredskap, og at dette er integrert i planverk og styringssystemer. Videre forutsettes det at virksomheten har rutiner for systematisk oppdatering av planverk og retningslinjer og et bevisst forhold til hvordan samfunnssikkerhet og beredskapstenkningen skal integreres i hele organisasjonens arbeid gjennom opplæring og kommunikasjon. Det skal spesielt legges vekt på ledelse, samhandling, kultur og holdninger.

Vi viser for øvrig til tildelingsbrevet for 2015 på dette punktet.

13. Likestillingsrapportering

Veiledningsheftet *Statlige virksomheters likestillingsredegjørelse etter aktivitets- og rapporteringsplikten*, publisert 18. november 2010, se regjeringen.no (Kommunal- og moderniseringsdepartementet), skal danne grunnlaget for virksomhetenes rapportering, se også dokumentet *Aktivitets- og rapporteringsplikt etter likestillings- og diskrimineringslovverket*. Vi gjør oppmerksom på at regelverket er oppdatert etter at det omtalte veiledningsheftet er laget, slik at det er nye paragrafhenvvisninger for rapporteringen.

Når det gjelder områdene etnisitet, religion, nedsatt funksjonsevne og seksuell orientering er det av personvern hensyn ikke krav om tilstandsvurdering. For å vise at aktivitetsplikten er ivaretatt, bør en kort sammenfatning av vurderinger på hvert pliktområde tas inn i redegjørelsen. Dersom det ikke gjøres vurderinger på hvert område, bør det presenteres en plan for når og hvordan slike vurderinger skal gjøres. Tabell 2 på s. 14 i Veiledningsheftet kan tjene som grunnlag for rapporteringen, gjerne ved at en velger ut ett av punktene for rapportering hvert år. I redegjørelsen på likestillingsområdet skal følgende oversikt tas med:

	Kjønnsbalanse			Lønn	Deltid		Midlertidig		Foreldrepermisjon		Legemeldt fravær	
	M %	K %	Totalt (N)	K/M i %	M %	K %	M %	K %	M %	K %	M %	K %
Totalt												
Ledere												
Rådgivere												
Kontorstillinger												

Til tabellen:

Deltid og midlertidige stillinger skal oppgis i andel av hvert kjønn som jobber deltid/har midlertidig stilling. Foreldrepermisjon skal oppgis i andel av det totale permisjonsvolumet som er tatt ut av hvert kjønn (summen er 100 pst.). Virksomheten må selv gruppere stillingene etter hvordan det er naturlig for den.

14. Fellesføring

I de enkelte års tildelingsbrev innarbeides det gjerne en eller flere fellesføringer. Dette gjelder saker eller områder som regjeringen har bestemt at virksomhetene skal ha spesiell oppmerksomhet på og som virksomhetene skal rapportere på i årsrapporten.

I henhold til Kommunal- og moderniseringsdepartementets rundskriv H-14/2015 gjelder følgende fellesføring for 2016:

"Som et ledd i arbeidet med en enklere hverdag for folk flest ønsker regjeringen å styrke kontakten mellom brukerne og forvaltningen.

I 2016 skal virksomhetene kartlegge hvordan brukere opplever virksomheten. Virksomhetene står fritt til selv å velge metode for kartleggingen. Virksomheter som allerede har etablert gode systemer brukerundersøkelser og brukerdialog skal vurdere behovet for å forbedre eksisterende initiativer eller å iverksette nye.

På bakgrunn av kartleggingen skal virksomhetene vurdere og eventuelt ta initiativ til tiltak som kan forbedre tjenestene.

I årsrapporten for 2016 skal virksomhetene omtale resultatet av kartleggingen og eventuelt beskrive hvilke tiltak som planlegges eller allerede er iverksatt."

Rundskrivet følger vedlagt.

DEL IV ÅRSREGNSKAP OG ÅRSRAPPORT

14. Årsregnskapet

Fondets årsrapport og -regnskap skal sendes elektronisk til:

postmottak@kud.dep.no

Årsrapporten og -regnskapet skal også sendes Riksrevisjonen i elektronisk form.

Årsrapporten og -regnskapet for Opplysningsvesenets fond avgis av styret. Frist for oversendelse til Riksrevisjonen er satt til 1. mai påfølgende år. Departementet skal på forhånd

ha truffet bestemmelse om disponering av overskuddet, eventuelt inndekning av underskudd. Tidspunktet for styrets fastsettelse av regnskapet må ta hensyn til dette.

15. Årsrapport og annen rapportering

Når det gjelder utformingen av årsrapporten for Ovf viser vi til regnskapslovens bestemmelser. I årsrapporten skal det redegjøres for resultatene for de enkelte forretningsområdene, se pkt. 3 over.

For regnskap og årsrapportering for forvaltningsorganet for Opplysningsvesenets fond, viser vi til Finansdepartementets rundskriv *Utarbeidelse og avleggelse av statlige virksomheters årsregnskap* (rundskriv R-115 av 11. november 2015).

Vi minner om de rapporteringskravene som er særskilt nevnt i dette tildelingsbrevet:

- Rapportering om risiko- og balansestyring, helhetlig system for risikostyring, inndeling og tilhørende avkastningsmål for fondets forretningsområder, samt verdsettelsen av fondets eiendommer, se ovenfor pkt. 4.
- Oppdatert prognose for besparelser ved insourcing, innen 1. juni 2016
- Oppdatert årsprognose for 2016 for inntekter, utgifter og årsresultat innen 1. juni 2016
- Likestillingsrapportering, se ovenfor pkt. 13.

Det skal ellers på vanlig måte gis en rapportering om regnskapsmessig status for forvaltningsorganet og Opplysningsvesenets fond pr. 31. august 2016, med prognose for resten av året. Frist for denne regnskapsrapporteringen til departementet er 15. september 2016.

17. Styringssamtaler 2016

Det avholdes minst to møter i året mellom departementet og fondets ledelse, der styreleder og direktør forventes å delta. Vi kommer tilbake til tid for et møte i juni 2016 i departementets lokaler. I høstsemesteret blir møtet onsdag 7. desember kl. 10 -15 i fondets lokaler.

18. Publisering av tildelingsbrev og årsrapport

Tildelingsbrevet vil bli publisert på regjeringen.no. Vi ber fondet publisere tildelingsbrevet på sine nettsider så snart brevet er mottatt. Fondets årsrapport vil bli publisert på regjeringen.no så snart rapporten foreligger.

Med hilsen

Steinar Lien (e.f.)
fung. ekspedisjonssjef

Ellen Ur
avdelingsdirektør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen håndskreven signatur.

Vedlegg: Rundskriv om fellesføring i tildelingsbrev 2016

Kopi til:

Direktoratet for økonomistyring	Postboks 7154 St. Olavs plass	0130	OSLO
Direktoratet for økonomistyring	Postboks 7154 St. Olavs plass	0130	OSLO
KA Arbeidsgiverorganisasjon for kirkelige virksomheter	Postboks 1034 Sentrum	0104	OSLO
Kirkerådet	Postboks 799 Sentrum	0106	OSLO
Riksrevisjonen	Postboks 8130 Dep	0032	OSLO
KA arbeidsgiverorganisasjon for kirkelige tilsatte DFØ			

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Rundskriv

Departementene

Nr.	Vår ref	Dato
H-14 / 2015	15/1788 - 2	30.11.2015

H-14 / 2015 - Rundskriv - Fellesføring i tildelingsbrevene for 2016

Formålet med dette rundskrivet er å orientere departementene om fellesføringen som skal legges inn i tildelingsbrevene til samtlige statlige virksomheter for 2016. Grunnlaget for fellesføringer som virkemiddel er beskrevet i rundskriv P 2/2009 av 14. mai 2009.

1. FELLESFØRINGSTEKSTEN FOR 2016

Regjeringen har gitt sin tilslutning til at følgende tekst skal inn i tildelingsbrevene for 2016:

«Som et ledd i arbeidet med en enklere hverdag for folk flest ønsker regjeringen å styrke kontakten mellom brukerne og forvaltningen.

I 2016 skal <virksomheten> kartlegge hvordan brukere opplever virksomheten.

<Virksomheten> står fritt til selv å velge metode for kartleggingen. Virksomheter som allerede har etablert gode systemer for brukerundersøkelser og brukerdiallog skal vurdere behovet for å forbedre eksisterende initiativer eller å iverksette nye.

På bakgrunn av kartleggingen skal <virksomheten> vurdere og eventuelt ta initiativ til tiltak som kan forbedre tjenestene.

I årsrapporten for 2016 skal (virksomheten) omtale resultatet av kartleggingen og eventuelt beskrive hvilke tiltak som planlegges eller allerede er iverksatt»

2. REGJERINGENS MÅL MED FELLESFØRINGEN

Bedre kunnskap om brukernes situasjon og opplevelse av offentlige tjenester kan gjøre tjenestene mer treffsikre, relevante og effektive. Derfor ønsker regjeringen, som en del av satsningsområdet ”En enklere hverdag for folk flest”, å bruke fellesføringen for 2016 til å få forvaltningen til å arbeide mer brukerrettet.

«Brukere» kan være innbyggere, frivillig sektor, arbeids- og næringsliv, kommunesektoren, andre statlige virksomheter eller andre ledd i virksomheten, også politikerne. Hvem som til enhver tid er «bruker», vil derfor variere.

Regjeringen har lagt til grunn at virksomhetene har ulikt omfang av og erfaringer med brukerkontakt. Det vil også være ulike typer brukere. Det er derfor viktig å legge vekt på virksomhetens egenart når fellesføringen skal iverksettes. Av den grunn er teksten i fellesføringen for 2016 relativt generell og åpen for valg av virkemidler.

Fellesføringen i 2016 gir klare føringer for at alle statlige virksomheter skal være aktive og ta initiativ til tiltak som involverer brukerne i utforming eller evaluering av prosesser, tjenester og andre virkemidler. Målet er at brukermedvirkning og brukerinnsikt blir en systematisk del av arbeidsmåten i virksomhetene. Brukerretting skal i derfor i større grad danne grunnlag for virksomhetens arbeid.

3. EKSEMPLER PÅ METODER FOR BRUKERMEDVIRKNING OG BRUKERINNSIKT

Virksomheten kan benytte ulike metoder for å kartlegge hvordan brukere vurderer virksomheten. Valg av hensiktsmessig metode vil avhenge av virksomhetens egenart.

Brukerundersøkelser og kartlegginger i tradisjonell forstand er allerede i utstrakt bruk, både digitalt og på annen måte. I nyere arbeidsmetoder, som for eksempel tjenstedesign, er brukermedvirkning, brukerreiser og brukertesting systematisk tatt i bruk for å utvikle prosesser, organisasjon og tjenester. Andre eksempler kan være LEAN, adferdsvitenskaper mv. Dette er metoder som i større grad har et brukerperspektiv, uansett hvilke virksomheter som er involvert. Vi oppfordrer derfor forvaltningen til selv å velge egnede metoder.

4. HVA FORVENTES AV DEPARTEMENTENE?

Departementene skal ta fellesføringen inn i sine tildelingsbrev, henwise til rundskrivet og følge opp virksomhetenes gjennomføring av fellesføringen. Etter KMDs vurdering skjer oppfølging best gjennom den ordinære styringsdialogen.

Departementene bør også legge til rette for veiledning til etatene, og for erfaringsutveksling mellom etatene, blant annet ved å videreformidle gode eksempler.

5. HVA FORVENTES AV VIRKSOMHETENE?

I årsrapporten skal virksomheten omtale sine initiativ og beskrive hvilke tiltak som planlegges eller allerede er iverksatt.

6. YTTERLIGERE INFORMASJON OG VEILEDNING

Direktorat for forvaltning og IKT (Difi) er, blant annet, forvaltningens kompetanseorgan på utvikling og innovasjon i offentlig sektor. Difi kan kontaktes for nærmere råd og veiledning. På Difi.no er det generell informasjon og veiledning om ulike verktøy og metoder som virksomhetene kan benytte.

Med hilsen

Jan Hjelle (e.f.)
ekspedisjonssjef

Asbjørn Seim
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ikke håndskrevne signaturer

Kopi: Riksrevisjonen
Difi